

ความสัมพันธ์ระหว่างกรณีพิเศษของหัวหน้าผู้ป่วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
กับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

นางสาวพิมพ์กา ไชยยาเลิศ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ISBN 974-14-1892-2
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 226 44842

RELATIONSHIPS BETWEEN SUPERVISION OF HEAD NURSE, ACHIEVEMENT
MOTIVATION, AND SELF-DEVELOPMENT ACTIVITIES OF
PROFESSIONAL NURSES, UNIVERSITY HOSPITALS

Miss Pimpaka Chaialert

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration

Faculty of Nursing
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-1892-2

481700

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย แรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์ กับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาตนเองของ
พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

โดย

นางสาวพิมพ์กา ไชยยาเลิศ

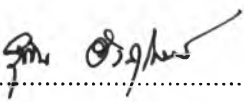
สาขาวิชา

การบริหารการพยาบาล

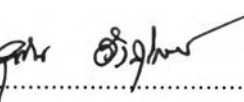
อาจารย์ที่ปรึกษา

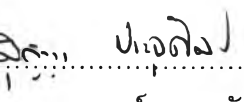
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์

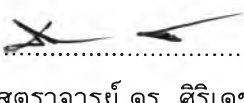
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารการพยาบาล

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

พิมพ์กา ไชยยาเลิศ : ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย (RELATIONSHIPS BETWEEN SUPERVISION OF HEAD NURSE, ACHIEVEMENT MOTIVATION, AND SELF-DEVELOPMENT ACTIVITIES OF PROFESSIONAL NURSES, UNIVERSITY HOSPITALS) อ.ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์, 127 หน้า.
ISBN 974-14-1892-2

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการปฏิบัติกิจกรรม การพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 376 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเอง แบบสอบถามการ นิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ซึ่งมีค่าเท่ากับ .88, .96, และ .93 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย อยู่ใน ระดับสูง ($\bar{X} = 3.96$)
2. การนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติกิจกรรม การพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .459$)
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาด เองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .590$)

สาขาวิชา.....การบริหารการพยาบาล.... ลายมือชื่อนิสิต..... พิมพ์ ไชยยาเลิศ
ปีการศึกษา.....2548..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ธีระ..... ป.อ.อึ้ง

##4677844836: MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: SUPERVISION OF HEAD NURSE / ACHIEVEMENT MOTIVATION / SELF-DEVELOPMENT ACTIVITIES

PIMPAKA CHAIYALERT: RELATIONSHIPS BETWEEN SUPERVISION OF HEAD NURSE, ACHIEVEMENT MOTIVATION, AND SELF-DEVELOPMENT ACTIVITIES OF PROFESSIONAL NURSES, UNIVERSITY HOSPITALS. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. SUKUNYA PRACHUSILPA, DNSc. 127 pp. ISBN 974-14-1892-2

This descriptive study was designed to study supervision of head nurse, achievement motivation, and self-development activities of professional nurses at university hospitals and to examine the relationships among supervision of head nurse, achievement motivation, and self-development activities of professional nurses at university hospitals. The sample consisted of 376 professional nurses who were working in university hospitals selected by multistage sampling technique. The research instruments were Self development activities Questionnaires, Supervision of head nurse Questionnaires, and Achievement motivation Questionnaires. Content validity was established by a panel of experts. Internal consistency reliability of the questionnaires was established by using Cronbach's alpha coefficient were .88, .96, and .93, respectively. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

Principle findings were:

1. Self-development activities of professional nurses in university hospitals were at the high level ($\bar{X} = 3.96$)
2. Supervision of head nurse was significantly related to self-development activities ($r = .459$; $p\text{-value} < .01$)
3. Achievement motivation was significantly related to self-development activities ($r = .590$; $p\text{-value} < .01$)

Field of study...Nursing Administration.....
Academic year..... 2005.....

Student's signature... Pimpaka Chaiyalert
Advisor's signature... Sukunya Prachusilpa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ประจุศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น และคำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และมอบประสบการณ์ที่มีค่าให้กับผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาในการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ คณบดีคณะแพทยศาสตร์/ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าหอผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั้ง 6 แห่ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อนันต์ คุณแม่อัมพร และคุณหญิง ไชยยาเลิศ ที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญให้ผู้วิจัยตลอดเวลา คอยช่วยเหลือและสนับสนุนในทุกๆ อย่างด้วยดี ตลอดมา ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกเข้มแข็งมากขึ้นและสามารถทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกท่าน สำหรับการดูแล กำลังใจ และความช่วยเหลือที่มีให้ตลอดมา ทำให้การศึกษาในหลักสูตรนี้ของผู้วิจัยมีความสุขและได้พบกับเพื่อนที่ดี ตลอดจนมีความทรงจำที่น่าจดจำมากมาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย.....	14
การพัฒนาตนเอง.....	18
การนิเทศงานของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	29
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	49
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	60
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

	๗
	หน้า
บทที่	
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	74
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	82
รายการอ้างอิง	84
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	92
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	94
ภาคผนวก ค หนังสือแจ้งผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน.....	99
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	104
ภาคผนวก จ รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล.....	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง.....	52
2	ตารางเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเอง ตาม แนวคิดของ Boydell (1985) และจากการสัมภาษณ์พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย.....	54
3	แสดงค่าความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
4	แสดงจำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาการ ปฏิบัติงาน แผนกที่ปฏิบัติงาน.....	66
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการ พัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำแนก ตามรายด้านและโดยรวม.....	68
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการนิเทศของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำแนกตามรายด้านและโดยรวม.....	69
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำแนกตามรายด้านและ โดยรวม.....	70
8	ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ กับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย.....	71
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการ พัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน กิจกรรมการพัฒนาคคุณภาพและทักษะทั่วไป.....	117
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการ พัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน กิจกรรมปรับปรุงความคิดและการสร้างสรรค์.....	118
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการ พัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน กิจกรรมพัฒนาพื้นฐาน.....	119

ตารางที่

12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติกิจกรรมการ พัฒนาตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน กิจกรรมที่ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา.....	120
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการนิเทศของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน การบริหารจัดการ.....	121
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการนิเทศของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน การให้การศึกษา.....	122
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการนิเทศของหัวหน้าหอ ผู้ป่วย ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้าน การให้การสนับสนุน.....	123
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้านความพึงพอใจในการ ทำงาน.....	124
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้านความต้องการทำงานให้ เสร็จสมบูรณ์.....	125
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ด้านความต้องการการ แข่งขัน.....	126

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	49